

от горе, от висините хода на тези събития. Накрая той се ядосал на намеренията и упоритостта на Бенг и решил да преустанови цялата тази драма, да поеме в свои ръце събитията. Нахокал Бенг и му забранил отсега нататък да се докосва до божията тояга, а също и да произнася някъде и някога вече своето име. После се съсредоточил и създал земята, като разположил върху „световното дърво“ всичко, което било необходимо за природния и човешкия живот.

Девал и Бенг обаче не преустановили своите взаимоотношения, своята антиномична дейност на и спрямо сътворената земя и нейните обитатели. Техният дуализъм продължил във времето и в пространството, защото по-нататъшната история на света и на рода човешки в него била вече история на подвластността или освобождението от влиянието и въздействието, от могъществото и замисъла, от коварството или бруталната афишираност, които един от двамата – Девал или Бенг, прокарвали със съответна интимна помисъл в природните и човешките събития.

Онова, което безспорно е твърде интересно в ромската митологична конструкция, е неравнопоставеността между функционалната мощ на Девал и Бенг. За разлика от много други митологични наративи в ромския „спектакъл на сътворението и подир него“ схватките между двамата завършвали нерядко с победата на дявола. Затова и твърде често ромите вярвали и почитали, страхували се и се съобразявали повече с посланията и предзнаменованията, които Бенг им отпращал завоалирано или директно към всекидневните им проблеми.

Етимологично в групово ромското пространство „Бенг“ се обвързва със семиотично-семантичната плоскост на нечистите сили, които плуралистично покриват светската шир и природното пространство. В зависимост от тонуса, който нечистата сила обитавала, в който тя най-вече се проявяvalа и разкривала своята мисия, дяволът придобивал и различни етикети: Епхурдако – това бил обитавящият и подслонил се под мостовете Бенг, Умалпо бил полският дух, Дроменко бил образът на вечно скитаща дух и т. н.²

Космологичната митологична представа била неразрывно свързана и с **космогонията на циганите**. Космогонията при циганите също била подвластна и дефинирана от съответни пространствени